

1991.

SKULPTURA U KAMENU

2011.

15

HAZU

1861 – 2011

GLIPTOTEKA

ZAGREB

SRPANJ – RUJAN 2011.

Nakladnik
Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti
Gliptoteka

Za nakladnika
akademik Pavao Rudan

Glavni i odgovorni urednik
akademik Boris Magaš
tajnik Razreda za likovne umjetnosti HAZU

Urednica
Ariana Kralj – upraviteljica

Recenzent
akademik Šime Vulas

Koncepcija, izbor djela i tekst
mr. sci. Davorin Vujčić

Dokumentacija
Magdalena Mihalinec

Fotografija
Goran Vranić (izuzev kad je drugačije označeno)

Prijevod
Lara Hölbling Matković

Lektura
Silva Tomanić Kiš

Oblikovanje kataloga, pozivnice i plakata
Franjo Kiš

Grafička priprema
ArTresor naklada d.o.o.

Likovni postav izložbe
mr. sci. Davorin Vujčić

Tehnička pomoć
Tehnička služba Gliptoteke HAZU

Zvuk klesarskog rada u kamenu
Daslav Petrović

Vlasništvo skulptura
Sve skulpture su vlasništvo autora i njihovih obitelji
izuzev kad je drugačije označeno

Tisak
Intergrafika TTŽ d.o.o

Naklada
500 primjeraka

ISBN 978-953-154-978-3

Financijska potpora
Ministarstvo kulture Republike Hrvatske
Gradski ured za obrazovanje, kulturu i šport Grada Zagreba

Donacija

KONČAR
Koncar - Montažni inženjering d.d.

Skulptura u kamenu u Hrvatskoj 1991. – 2011.

Izložba koja bi oholo smjerala sveobuhvatnoj rekapitulaciji kiparskog stvaralaštva u kamenu u proteklih dvadeset hrvatskih godina, neostvariva je i besmislena ideja: velik dio skulptura ostao je živjeti na mjestima koja su nadahnula stvaranje i odredila postavljanje. No, dostupnim primjerima ukazati na značajnu produkciju u toj najzahtjevnijoj kiparskoj disciplini, svakako je potrebno: kako zbog kipara i njihovih djela, tako i zbog svih nas. Izgleda da je upravo kamenu pripala uloga da svojom čvrstom strukturom – kiparski oblikovanom – bude poveznica tradicije i suvremenosti hrvatske likovnosti.

Veseljski kamen, Pučišća (snimio Daslav Petrović, 2011.)

O kamenu i kamenolomima

Tradicija obrade kamena počiva na kamenolomima diljem Hrvatske. Slijedom vidljivim poput rana u pejzažu, u Istri se nižu *kave* Kirmenjak kraj Poreča, Vinkuran kraj Pule, Kanfanar i Valtura, Montraker kraj Vrsara... Od Rijeke preko Gospića do Obrovca vadi se *breča*, kod Dugopolja *dolit*, trogirski *seget* i kamen s Čiova mnogi smatraju najboljima; *veselje* i *sivac* iz Pučišća te *dračevica* i *sv. Petar* iz Donjeg Humca perjanice su bračkih *petrada*, a *visočani* onih dubrovačkih. Na sjeveru, na obroncima zagrebačke gore, koristio se vapnenac Bizeka i Vrapča, u Slavoniji tamni *sirač* kraj Daruvara.

Posebice je antika zasjekla duboko i intenzivno u tlo Istre i Dalmacije, vadeći kamen za gradnju: primje-

Kamenolom u Pučišćima, potkraj 1990-ih

rice, *Cava Romana* u Vinkuranu za amfiteatar u Puli, brački kamenolomi za Dioklecijanovu palaču u Splitu ili kamenolomi kod Kirmenjaka i Buja za Eufrazijevu baziliku u Poreču. Istarskim je kamenom izgrađena i Venecija, onim korčulanskim Dubrovnik, a na bračka ležišta s pouzdanjem su se oslanjali podjednako graditelji katedrale u Šibeniku i Bijeke kuće u Washingtonu.

Kako se mi danas odnosimo spram tradicije vadenja i obrade kamena, pitanje je koje dobrim dijelom izlazi iz kiparskih okvira. Ipak, treba naglasiti da je vadenje kamena doživjelo najveću tehnološku transformaciju: sječu kamena željeznim klinovima, kanalom (pašarinom) ili bušenjem (rupa do rupe), zamijenile su dijamentne pile. Posljedice su zapanjujuće i zabrinjavajuće: u zadnjih 50 godina izvađeno je više kamena nego od vremena Dioklecijana do XX. stoljeća.

Ako je eksploatacija kamenoloma danas manje mukotrpana i puno brža, obrada je – posebice ona kiparska – u velikoj mjeri zadržala potrebu tradicionalne vještine. No, strpljenja i upornosti za dijalog s kamenom sve je manje, a sve je jača želja za brzom realizacijom ideje. U svijetu brzih efekata kamen se izbjegava: skup je i težak za manipulaciju, a uz to zahtijeva dugotrajno učenje i uporan rad sa znatnim ulogom fizičkog napora. Vještina i znanje o kamenu i danas je češće u rukama klesara nego kipara. Uvijek je bilo teško naći klesara i kipara u jednoj osobi.

O klesarskim i kiparskim školama, udrugama i kolonijama

Pravi nastavljači tradicionalne obrade klesanja danas su *škarpelini*, polaznici Srednje klesarske škole u Pučišćima na Braču. Osnovana još 1909. g., danas je jedina institucija u Hrvatskoj koja mlade ljude školuje za klesare. Oni po završetku naukovanja postaju pouzdani meštari bez čijeg se umijeća mnoge arhitekturne i kiparske zamisli ne bi mogle ostvariti. Bivši meštar te škole, Zdravko Matijašić, odgojio je generacije mladih klesara: »Budući klesar mora uistinu osjetiti dušu kamena. Mora imati osjećaj za tvrdoću, za zvuk kamena, mora znati čuti kad ga kamen zove, kad mu kaže *da*, a kad ga odbija i kaže *ne*. I naposljetku, meštar mora znati očitati svjetlo u dubini stijene i izvući ga na vidjelo.

Klesarska škola u Pučišćima (snimio Davorin Vujčić, 2011.)

Na visokoškolskim ustanovama, Akademiji za primijenjenu umjetnost u Rijeci, Umjetničkoj akademiji u Splitu i Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu, klesanje i obrada kamena prisutni su kao jedna od vještina koju bi trebali usvojiti budući kipari. Uz rad u ateljeima, studenti kiparstva dragocjeno iskustvo dobivaju na terenskoj nastavi koja se od 1991. godine u različitim oblicima međuinstitucionalne suradnje održavala u kamenarskim središtima Istre i otoka Brača. Polaznici Ljetnog kiparskog studija u Montrakeru kraj

Naslovnica još uvijek ključne knjige za obradu kamena, Umjetnička akademija u Splitu, 1999.

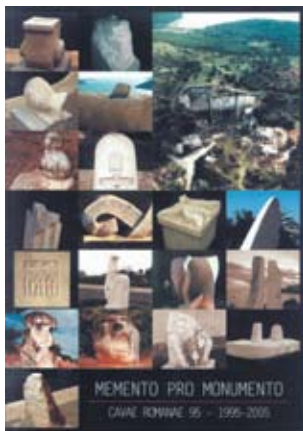
Ljetni kiparski studij, Montraker kraj Vrsara (iz arhiva kiparskog studija)

Vrsara, primjerice, osim svladavanja konkretnih klesarsko-kiparskih problema pod vodstvom mentora poput Mire Vuće, Josipa Diminića, Ratka Petrića, Peruška Bogdanića, Želimira Hladnika, Siniše Majkusa ili Nikole Džaje, svojim radovima od 1991. obogaćuju javni prostor Vrsara. Također, Ljetni studij kiparstva koji je održan 1996. u Pučišćima pod vodstvom Slavomira Drinkovića, rezultirao je dovoženjem velike količine kamena i skulptura s lokaliteta Veselje u prostor zagrebačke Akademije. Dio tog materijala i danas služi u nastavi kiparstva.

Osim kroz klesarske škole i kiparske studije, u Hrvatskoj kiparstvo u kamenu danas živi kroz udruge i simpozijiska okupljanja koja reafirmiraju i revitaliziraju skulpturu u kamenu. Najznačajnija takva udruga je *Cavae Romanae 95*, koju je 1995. utemeljio Šime Vidulin kao kiparsku koloniju koja bi oživjela napušteni rimski kamenolom u Vinkuranu, nedaleko od Pule. Iz godine u godinu, udruga je skulpturom u kamenu

Slavimir Drinković sa studentima, Ljetni studij kiparstva u Pučišćima, 1996. (Arhiv ALU)

Naslovnica obljetničke publikacije udruge *Cavae Romanae 95*, Pula 2006.

obogaćivala javne prostore Istre, a kasnije i Podravine, Like te Bosne i Hercegovine. Potkraj 1990-ih godina uz hrvatske umjetnike

udruzi su se priključili i strani kipari. *Cavae Romanae 95* postala je nezaobilazna točka novije kiparske produkcije u kamenu.

Mediterranski kiparski simpozij u kamenu, najznačajniji hrvatski kiparski simpozij, rođen je daleke 1969. iz nastojanja da se revitalizira barokna Stancija Dubrova kod Labina. Josip Diminić i Branko Fučić, idejni začetnici i utemeljitelji, osmislili su ga ne samo kao mjesto kiparenja i okupljanja kipara, već kao društveno dinamičnu činjenicu, s kiparskim dosezima kao povodom ljudskom sporazumijevanju. U svom četrdesetgodinšnjem postojanju MKS je priskrbio stotinjak skulptura u kamenu, postavljenih u park skulptura Dubrova i širom Hrvatske. Osobit doprinos autentičnosti i originalnosti Mediteranskom kiparskom simpoziju od 1997. godine daje Bijela cesta: pješačka cestica kroz park skulptura, koju svake godine svojom kreacijom u duljini od tridesetak metara produži jedan odabrani umjetnik. Ideja Josipa Diminića i izvedba ovog projekta, sad s već 15 dovršenih dionica, bez sumnje je relevantna u svjetskim razmjerima.

Fragment Bijele ceste, autor Nikola Džaja (snimio Davorin Vujčić, 2011.)

Ovdje valja spomenuti i kiparska okupljanja na sjeveru: od gostoprimstva Ratka Petrića u dvorcu Jakovlje do kolonije Kamen Sirač, koja je polovinom 2000-ih rezultirala parkom skulptura u Siraču pokraj Daruvara.

O kiparima i njihovim djelima

Posljednjih dvadeset godina kiparska produkcija u Hrvatskoj nastavila je zamah zamjetan 1970-ih i 1980-ih, no u okolnostima koje joj nisu bile sklone. Od društvenih potresa, rata i njegovih posljedica trpjela je i skulptura, osobito ona na otvorenom. Ona već postavljena mjerila se (preživljavala ili bila rušena) metrom koji s likovnošću nije imao veze; ona koja je tek imala biti postavljenom često je svoj nastanak dugovala (i otplatila) razlozima izvan umjetničkih.

Skulptura u kamenu nastavila je živjeti u ateljeima onih umjetnika koji su je i dotad njegovali. Nije se promijenila njena specifična i zahtjevna priroda: i dalje su joj mogli pristupiti samo uporni i marljivi; i dalje je vještina izvedbe bila uvjet bez kojeg nije mogla zaživjeti. Možda upravo zato nije bila toliko podložna društvenim mijenama; njeno je nastajanje previše mukotrpno i dugotrajno da bi zadovoljila nečiju nestrpljivost i hir.

Ono što se kod skulpture u kamenu promijenilo očituje se u odmaku suvremenog kiparskog izraza od premise tradicionalne statuarnosti. Kiparstvo u kamenu protegnulo se do graničnih točaka: od respektabilne klesarske vještine, tradicionalno usvojene i primijenjene na figuri, do semantičke kompresije, naznačene u reduciranom kiparskom izrazu. Kamen u suvremenoj skulpturi nekima je ostao polazište i cilj, a nekima postao tek jedan od gradbenih elemenata. Neki kipari vjerni su kamenu cijeli život i on je postao materijal u kojem su dosegli vrhunske vrijednosti, ne samo unutar nacionalnih granica; neki su se kamena samo tangencijalno dotakli, gotovo se o njega spota knuli, očešali, okrnuli i pošli dalje. Moglo bi se reći kako se kiparstvo nije promijenilo: promijenili su se kipari. U raznolikosti njihovih poetika sadržano je bogatstvo recentne kiparske produkcije u kamenu u Hrvatskoj.

Doajen **Dušan Džamonja** jedan je od onih kipara koji su svoje ideje iskušavali u raznorodnim materijalima. Vidljivo je to, među ostalim, i u spomeničkom kompleksu njegove kuće s ateljeom i parkom skulpture, otvorenom 1970. u Vrsaru. Osim bronce, željeza,

korten čelika i aluminijska, za svoje je kiparske eksperimente i ideje koristio i kamen, najčešće granit i travertin. Porozna površina travertina bez sjaja došla je do izražaja u kompozicijama zakrivljenih segmenata. **Šime Vulas** je od malena učio kako postupati s kamenom, kako oko njega treba obigravati, nagovarati ga i truditi se da ti dozvoli željeni oblik. Posebno plodan opus izveo je 1970-ih godina, iz kojih je pobjegla jedna mala forma njegovih prepoznatljivih jedara. Nasuprot ovoj skulpturi malih dimenzija, u obnovljenoj crkvi Pohođenja Blažene Djevice Marije u Voćinu nedavno su postavljeni masivni kameni oltar i propovjedaonica, kojima Vulas ulazi u antologiju hrvatske skulpture namijenjene crkvenim prostorima. Rođen u kamenoklesarskoj obitelji u Korčuli, **Vinko Fabris** bio je jedan od naših najvećih liričara kamena. Uz prepoznatljive napete forme ženskog akta, njegovi radovi u malom komadu kamena, u *škaju*, posjeduju širok raspon: od empatijske kvalitete u sakralnom motivu, do duhovito-ironijskog odmaka u onom svjetovnom. Dio žive kamenarske tradicije otoka Korčule je i **Lujko Lozica**, koji svoje kamene skulpture obrađuje s majstorskom sigurnošću i virtuoznošću. U njegovom kiparskom opusu savršeno poznavanje materijala i nadahnuće ženskim aktom rezultiraju brojnim varijantama zaglađene površine i napetog volumena. Lujko Lozica je kipar čija je vjernost kamenu i ženskom aktu najtrajnija u novijem hrvatskom kiparstvu. Na otoku Vrniku pored Korčule osnovao je 2004. *Atelje Bufalo*, u sklopu kojega je izložen stalni postav njegovih radova. Također, predstavnik struje hrvatskog kiparstva koja je Kršinićevu liričnost pronijela do naših dana jest i **Josip Marinović**, koji je svoje mjesto sidrenja našao u lirski intoniranoj figuri manjeg formata. Uz sakralne motive, najpročišćeniju i najzgušnutiju formu rezervirao je za ženski akt klesan u bjelini trogirskog ili čiovskog kamena.

Za razliku od spomenutih kipara nadahnutih ženskim aktom, ostentativni motiv **Mate Čvrljka** jest portret. Izvodi ga u rasponu od impresionističke modelacije u gipsu do kubistički rezanih ploha u kamenu, koje postaju gotovo njegovim zaštitnim znakom. Njegov sugrađanin, idejni začetnik i utemeljitelj Međunarodnoga mediteranskoga kiparskog simpozija u Labinu, **Josip Diminić** brižno njeguje dijete u sebi, znajući kako je to jedan od preduvjeta kreativnosti. Iako društveno angažiran, pokretač i ravnatelj simpozija, profesor i mentor, Diminić je kao protutežu uspio održati duhovnu slobodu i spontanost. Sva je njegova skulptura u skladu suprotnosti, u ravnoteži racionalne konstrukcije i ludičke radosti.

Djela **Zvonimira Kamenara – Funcija** na ovoj izložbi dio su njegovih ispitivanja oblika i taktilnosti koje je izveo 1990-ih godina. Danas se njegovi interesi kreću prema rješenjima koja ne uključuju kamen, odnosno koriste ga tek kao podlogu drugim materijalima, prvenstveno drvu i staklu. **Željko Zima** je dio svog profesionalnog angažmana u kamenu ostvario kroz restauratorstvo i kiparske simpozije. Ovaj njegov izlet u kamen izveden je koliko mramorom i akrilom toliko i prkosnom i duhovitom dosjetkom. Veliki poznavatelj i majstor kamena **Ljubo de Karina** ukorijenjen je i razlistan na Liburniji. Njegov opus nastao je i razvijao se kao autohtono promišljanje čistog plasticiteta, izvedenog najprije u drvu, a od 1978. godine u kamenu. Nadograđujući vlastitu stoljetnu kuću u Brseču – Zagori, susreo se s iskustvom gradnje u kamenu koja ga je kao kipara bitno odredila. Arhi-tektoničnost i megalitska dimenzija njegove skulpture uistinu su suvremenim kiparskim jezikom iskazana pohvala stoljetnoj tradiciji naših klesara i graditelja u kamenu, od Istre do dubrovačkog zaleđa. U krug zgušnjati oblutci prestaju biti dekoracija prostora i postaju skulptura koja svojom motivikom i metafizikom govori o prapočecima života. Za razliku od ciklusa »Kamen na kamen«, ciklus »Prodori« u sebi sadrži reminiscencije na autorova iskustva s drvenom skulpturom. **Miroslav Župancić Žup** svoj je kiparski izričaj pronašao i zadržao u malim stilizacijama bujnih ženskih aktova, a u posljednje vrijeme i animalističkim motivima. U najboljim izvedbama, njegove vješto izvedene Venere i bikovi postaju samosvojni plastički oblici zatvorenog volumena. Samosvojni plastički oblici upravo su zaštitni znak **Peruška Bogdanića**, kipara koji je baštinjenu sklonost kamenu spojio s modernim shvaćanjem skulpture. Asocijativnost, redukcija do simbola, vitalizam i elementarnost Bogdanićevih skulptura ostali su kao znakovi cijelog jednog vremena, započetog polovinom 1980-ih dekonstrukcijom modernizma. Traženje novih mogućnosti skulpture u Bogdanićevu se slučaju izrazilo u dijalogu s materijalom, traženjem etičkih temelja likovnosti i unutarne slobode, koja spomenuta traganja čini mogućima. I **Slavomir Drinković** oslanja se na mediteransku tradiciju, koja vrlo efikasno pročišćava skulpturalnu formu do primarnosti, čuvajući istovremeno u svojim oblicima tragove kiparske intervencije. Istovremeno s Bogdanićem Drinković je bio jedan od najistaknutijih predstavnika takozvane »druge skulpture«, koja je preispitivala temelje oblikovnog procesa. Drinković je, u suradnji s materijalom, uistinu dosegao neka nova, dotad neistražena područja. Ovdje izložen

granitni blok bušen vatrom pravi je primjer njegova pristupa: drzak, istraživački i nereproduktivan, čisti i sam kiparski proces od nataloženih mistifikacija. Generacijski blizak, **Vladimir Gašparić Gapa** u svom kiparskom svijetu čini odmak od Mediterana i približava nam svijet obeliska i totema isklesanih u crnom švedskom granitu. Netom dovršena djela, bezvremeni tamni oblici, svjedoče o nastavku Gapine fascinacije tim tvrdim materijalom, što ga prati od početka 1990-ih, čas poput dostojnog protivnika, čas poput pouzdanog prijatelja. *Za granit je važna redukcija forme i iskustvo, on ne podnosi detaljiziranje*, rekao bi Gapa. Švedski granit daleko izvan granica Hrvatske nema takvog sugovornika. **Marko Gugić** nam svojim kiparstvom vedri duh; njegove skulpture ne traže strahopoštovanje nego smiješak. U dosluhu sa svojim ljudskim kvalitetama, kipar Gugić stvara vjerodostojnu i zanatski preciznu, a istovremeno duhovitu skulpturu. Bez obzira je li riječ o spajanju raznorodnog materijala (kamen i olovo) ili nekonvencionalnom obraćanju tradiciji, u njegovom opusu caruju britkost, ironija i ludizam.

Jedan od autora koji je svojim antologijskim djelima obilježio kiparstvo u Hrvatskoj u protekla dva desetljeća zasigurno je **Kuzma Kovačić**. U kontekstu njegovih djela javne plastike, osobito je važan kreativni iskorak u izvedbi *Oltara domovine* na Medvedgradu iznad Zagreba (1994.), gdje je Hrvatsku i njen grb kreativno interpretirao kamenim kubusima od raznorodnog kamena: žućkastim *kanfanarom*, *rozalitom* iz okolice Šibenika, sivobijelim *segetom* iz Trogira, *zelenim jadrantom* i smeđim *dolitom* iz Dugopolja, *dračevicom* s Brača, crvenkastim sinjskim *alkasinom*, sivim vapnencem iz Karlovca, slavonskim sivim granitom i žutim kamenom s Bizeka. Skulpture na ovoj izložbi – u sebe zatvoreni blokovi, s minimalnim intervencijama u masu ili naznakama grafizma na površini – vremenom nastanka omeđuju početak i kraj

Kuzma Kovačić, Oltar domovine na Medvedgradu

referentnog razdoblja. **Matko Mijić** je primjer istraživača, tragaoca za oblicima kojemu je kamen tek jedan od gradbenih elemenata. U ovom slučaju, kamena je kocka simbol čvrstoće u labilnoj metalnoj geometrijskoj kompoziciji kojom odaje počast Majstoru Radovanu. Daleko od pretencioznosti, ovom skulpturom lako i efektno uspostavlja živu vezu s tradicijom. Također ispitivač, no s hermetičkih polazišta je **Želimir Hladnik**; svojom skulpturom potvrđuje spoznaje o likovnosti koje otkriva u genezi od crteža do trodimenzionalne činjenice. »Idejno ishodište oblika kipa i upliv materijala na kiparsku formu« naslov je i njegove magistarske radnje na ljubljanskom univerzitetu. Njegov kolega s riječke Akademije za primijenjenu umjetnost, **Dražen Trogrlić**, također drži emocije i *ratio* u ravnoteži. Ansambl kamenih platformi njegov je poligon za formalne konstrukcije velikog izražajnog raspona i interpretativnih mogućnosti. Kao protuteža intelektualističkom i meditativnom pristupu, **Ivan Briski** autor je razigranih i virtuozno klesanih zoomorfničkih oblika, koji svojom asocijativnošću zadobivaju brze simpatije. Bitno obilježje Briskijeve skulpture je izvrsno uklapanje u javni prostor uz istovremeno odsustvo želje za dominacijom.

Kamen kao gradbeni element **Marina Stoponja** koristi u pop-art kompoziciji skupocjenog dojma. Snažnim kolorističkim kontrastom crvenog porculana na bijelom mramoru otvorila je polje širokih semantičkih interpretacija, a jastucima klesanim u mramoru, efektno je izrazila nesuglasje privida i istine. Montažni sistem i komponibilnost skulpture snažno je prisutan u djelima Puljanina **Erosa Čakića**. Mogućnost rastavljanja i ponovnog, različitog sastavljanja dijelova, daje njegovoj skulpturi nesvakidašnju mogućnost interakcije. Uz to, treba ukazati na vrlo uspješnu simbiozu grubih kamenih stijenki i brončane kugle, kao i fino ritmiziranu površinu kamena iz Valture. **Andelko Odak** je kipar koji vrlo disciplinirano i uporno istražuje oblike, najčešće u dolitu, kamenu dalmatinskog zaleđa. Površinu segmentira u iskućane i polirane partije, koje dinamiziraju skulpturu ne oduzimajući joj masivnost. **Petar Jakšić** predstavnik je bračke kamenarske tradicije i jedan od najboljih poznavatelja (ne samo bračkog) kamena. Kipar je koji voli pokazati svoje klesarsko umijeće izvodeći svoje *beštije*, organske forme nalik sklopčanim tijelima čovjekoliko-animalnih hibrida. Za razliku od njih, na Braču se mogu vidjeti i drugačije njegove skulpture, one sakralnih motiva, mirne i koncentrirane obrisne linije ili pak, deseci malih figura riba, svaka isklesana iz drugog bračkog kamena. Pero Jakšić voli kamen, pa

je u potrazi za novim vrstama izveo kuriozum: kipar sa Brača jedini se odvažio raditi u velikom bloku slavenskog kamena iz Sirača. **Daslav Petrović**, majstor klesar i nastavnik u Klesarskoj školi u Pučišćima, zna više o kamenu, njegovom »branju« i obradi, od većine kipara. U svakodnevnom dijalogu s kamenom, Petrović iz njega izvlači formu kada mu to ovaj dozvoli. Sretna je okolnost da Daslavova vještina ostaje u službi kiparske ideje, a ne obratno: virtuozno napinjanje forme ostaje sredstvo cjelovitog djela, a ne cilj sam po sebi. Pritom valja istaknuti vrlo jasna estetska i etička mjerila koja prate i podupiru njegov rad. **Krešimir Rod** čovjek je i kipar čiju prisutnost prilikom bilo kakvih radnji s kamenom priželjkuje i student i profesor. Siguran je i vjerodostojan majstor vrlo zrelog kiparskog izričaja; u njegovom se djelu ne osjeća prenemaganje ili pokušaj da bude nešto što nije. Jasna obrisna linija i pokrenutost ploha su važna obilježja njegove skulpture. **Alem Korkut** nije majstor kamena niti se takvim legitimira; ono što on želi jest ispitivati svojstva i narav materijala. U kratkotrajnom susretu s kamenom puštao ga je da priča grotom, navodio ga da se pretvori u križ ili ga tretirao hladno konstruktivistički vadeći jezgru kocki. Ni **Neven Bilić** neće za sebe reći da je kamen njegov omiljeni materijal. I on ga je koristio kao gradbeni element skulpture, kao dio gravitacijske, kompozicijske i simboličke ravnoteže koju je ostvario kamenim i drvenim segmentima. **Sandra Nejašmić** vrlo suptilno i s osjećajem za mjeru gradi opus skulpture u kamenu, često sakralnih motiva (Križni put na Fortici u Otočcu). Na ovoj izložbi predstavila se s tri glave koje svjedoče o stupnjevitom promišljanju kiparskog izraza, u rasponu od vrlo fino oblikovane dječje glave, preko čvrstog i preciznog klesanja autoportreta, do grubo oblikovane glave proroka, nastale u interakciji s prirodnom jezgrom i bojom kamena. Rijetke su kiparice koje kamen biraju kao svoj kiparski materijal. Još su rjeđe one koje skulpturu promišljaju kao taktilno iskustvo prilagođeno slijepim osobama. Od 1992. **Ivona Biočić Mandić** radi skulpture upravo za gledanje rukama, a ne samo očima. U tijeku obrade kamena »isključuje vid« i dodirom osjeća gdje još treba »skinuti« materijal kako bi skulptura dobila željenu formu. Takav pristup postao je

njena kiparska misija; prilika da je publika upozna jest skulptura koju će Ivona klesati za trajanja ove izložbe. **Miroslav Sabolić** je tijekom Ljetne kiparske škole u Pučišćima na Braču isklesao i izdubio svoja *Vrata* u *veselju*, koja su zajedno s pripadajućim prozorima, činila zaokruženu cjelinu. Iako se kasnije nije vraćao kamenu kao kiparskom materijalu, *Vrata* svjedoče uspješnoj simbiozi učenika, kamena i mentora. **Petar Dolić** ostao je prijatelj s kamenom do danas. Elementarnim sredstvima stvara željeni dojam: njegov *Nestabilni brod* fascinira jednostavnošću i funkcionalnošću ideje i izvedbe. Male forme koje obrađuje **Petar Hra-**

nuelli sinonim su za finoću, duhovitost, svježinu i dopadljivost. On je još jedan izdanak bračke Klesarske škole koji uistinu znalački pristupa raznim vrstama kamena. Često poseže za stilizacijama ženskog akta, a osobito zanimljivo kombinira mramor i granit. Najmlađi u klesarsko-kiparskoj bračkoj obitelji, talentirani **Lovre Jakšić** rođenjem i odrastanjem prirodno je upućen na obradu kamena. Na tradicijskom izvoru, iskušava nove izražajne mogućnosti kamenih oblika. Započeo je vlastitu kiparsku brazdu koju karakterizira simbioza glatkog i grubog, punog i praznog. Razvedeni organski oblici, gotovo alraunskog korijena, dobivaju Lovrinom klesarskom obradom i ki-

parskom intervencijom dimenziju zagonetnih i skupocjenih predmeta.

Jedinstvena ocjena kiparstva u kamenu u proteklih dvadeset hrvatskih godina mogla bi biti konstatacija kako je riječ o bogatstvu pristupa i izvedbe, o iznenađujućem vitalizmu i dosezima koji zbog regionalne fragmentiranosti nisu dovoljno poznati. Kronološki pristup ili potencijalna grupiranja – oko referencijalnosti i odnosa spram nasljeđa, duhovnosti i duhovitosti, geometrizmu i organičnosti, figuraciji i apstrakciji, purizmu i kombinatorici... – mogući su, ali efemerni kutovi gledanja. Ono što se čini važnijim jest povremeno prikupiti raspršeno kiparstvo u kamenu, osvijetliti ga i pokazati. Obratiti dužnu pozornost njegovom postojanju, jer ono postoji zbog svojih vlastitih, izvornih razloga; česta kaplja kamen dubi i kad nas nema u blizini da je gledamo.

DAVORIN VUJČIĆ

Stone Sculpture in Croatia

1991 – 2011

An exhibition that would arrogantly aim at an all-encompassing recapitulation of stone sculpture in the past twenty years in Croatia would have been an unrealistic and nonsensical idea: a large part of the sculptures has been living in the places that have inspired their creation and determined the placement. Still, it is definitely necessary to show, by exhibiting the available pieces, the significant production in that most demanding of sculpting disciplines: not only for the sculptors' and all their works' sake, but also for our own. It seems it is stone's firm structure that in its sculpted form was to become the link between tradition and contemporary Croatian art.

On stone and quarries

The tradition of stone carving lies in quarries all over Croatia. In a sequence visible like wounds in the landscape, one can trace *kave* in Istria from Kirmenjaka near Poreč, to Vinkuran near Pula, Kanfanar and

Kamenolom u Pučišćima, potkraj 1990-ih / Quarry in Pučišća, late 1990's

Valtura, Montraker near Vrsar... From Rijeka through Gospić to Obrovac *breča* is obtained, in Dugopolje *dolit*, the Trogir *seget* and stone from Čiovo are considered to be the best; *veselje* and *sivac* from Pučišća, and *dračevica* and *san giorgio* from Nerežišće are the stars of the Brač *petradas*, and *visočani* of the Dubrovnik ones. In the north, on the slopes of Zagreb's Medvednica mountain, limestone from Bizek and Vrapče was used, and in Slavonia the dark *sirač* from Daruvar.

The antiquity made an especially deep and sharp cut into the Istrian and Dalmatian ground by extracting building stone: for example, *Cava Romana* in Vinkuran for the Pula amphitheater, from the quarries of Brač for Diocletian's palace in Split or the quarries near Kirmenjaka and Buje for the Euphrasian Basilica in Poreč. Venice was built of Istrian stone, Dubrovnik of the stone from Korčula, and the Brač stone deposits were relied upon in equal measure by the builders of the Šibenik cathedral and the Washington White House.

What our attitude is today towards the tradition of extracting and processing stone is a question that lies largely outside the boundaries of sculpting. Still it should be pointed out that stone extraction went through the greatest technological transformation: stone cutting with iron wedges, channels (*pašarin*) or drilling (hole after hole), has been replaced by diamond saws. The results are astonishing and worrying: in the past fifty years more stone has been extracted than between Diocletian's time and the 20th century.

Even if quarrying today is less strenuous and much faster, carving – especially sculpting – has largely retained the need for traditional skills. However, patience and perseverance in the dialogue with stone have diminished, and the wish for a speedy realization of the idea is growing ever stronger. In a world of quick effects, stone is avoided: it is expensive, hard to manipulate, and requires long-time learning, hard work, and investment of physical effort. Skills and a knowledge of stone is today more often in the hands

of masons than sculptors. It has always been hard to find a mason and a sculptor in one person.

On masonry and sculpting schools, associations, and colonies

The true heirs of traditional masonry are *škrapelini*, students of the Masonry High School in Pučišća on the isle of Brač. Founded in 1909, it is the only institution in Croatia today offering stonemasonry training to young people. After their apprenticeship, they become reliable masters without whose skill many an architectural or sculpting idea could not be realized. The former headmaster Zdravko Matijašić raised generations of young masons: “A future mason must indeed feel the stone’s soul. They have to have a feel for the hardness, for the sound of the stone, to know when the stone calls to them, when it says yes and when it says no in rejection. And last but not least, a master has to know how to read the light within the depth of the rock and pull it out onto the surface.”

In institutions of higher learning, such as the Academy of Applied Arts in Rijeka, the Artistic Academy in Split and the Academy of Visual Arts in Zagreb, masonry and stone processing are some of the skills that future sculptors should adopt. Apart from work in the studios, students of sculpting gain precious experience during their fieldwork in Istria and on Brač, which has been part of various forms of inter-institutional cooperation since 1991. Students of

Ljetni studij kiparstva u Pučišćima, 1997. (Arhiv ALU) / Summer Course in Sculpting, Pučišća, 1997 (ALU Archives)

the Montraker International School of Sculpting near Vrsar, for example, not only work on concrete masonry and sculpting problems under supervisors such as Miro Vuco, Josip Diminić, Ratko Petrić, Peruško Bogdanić, Želimir Hladnik, Siniša Majkus or Nikola Džaja, but they also enrich the public spaces of Vrsar. Also, the summer school of sculpture held in Pučišća in 1996 under the direction of Slavomir Drinković resulted in the transportation of large quantities of stone and sculptures from Veselje to the premises of the Zagreb Academy. Part of that material is still used in the teaching of sculpture.

Apart from masonry schools and sculpting studies, stone sculpture in Croatia today lives also through associations and symposia that affirm and revitalize stone sculpture. The most important such association is *Cavae Romanae 95*, founded in 1995 by Šime Vidulin as a sculptors’ colony, in order to revive a deserted Roman quarry in Vinkuran near Pula. Year in and year out, the association has used stone sculpture to enrich the public spaces of Istria, and later of Podravina, Lika, and Bosnia and Herzegovina. In the late 1990’s, international sculptors joined the Croatian members of *Cavae Romanae 95*, which has become a pivotal point in recent stone sculpting.

The Mediterranean Stone Sculptors’ Symposium, the most important sculpting symposium in Croatia, was born in 1969 in an attempt to revitalize the baroque Stancija Dubrova near Labin. Josip Diminić and Branko Fučić, the originators and founders, envisaged it not just as a place where sculptors would work and come together, but also as a socially dynamic fact, with sculpting achievements as a cause for human communication. In its forty years, MKS has

Klesarska škola u Pučišćima / Masonry High School in Pučišća (snimio / photo Davorin Vujčić, 2011.)

Ljetni kiparski studij Montraker kraj Vrsara (Arhiv ALU) / Summer Course in Sculpting, Montraker near Vrsar (ALU Archives)

obtained about a hundred stone sculptures set within the sculpture park Dubrova and all over Croatia. A special contribution to the authenticity and originality of the Mediterranean Sculptors' Symposium has been achieved since 1997 by the White Road, a walkway through the sculpture park, to which every year some thirty meters is being added to by a chosen artist. Josip Diminić's idea and realization of this project, which now has already 15 completed stages, is doubtlessly internationally relevant.

One must also mention sculptors' gatherings in the north – from the hospitality of Ratko Petrić in the Jakovlje castle to the Kamen Sirač Colony that resulted in a sculpture park in Sirač near Daruvar in the mid 2000's.

On sculptors and their work

Croatian sculpting in the past twenty years has continued the surge that was apparent in the 1970's and 80's, but in unfavorable circumstances. Sculpture, especially in open spaces, suffered also from social upheaval, war, and its consequences. Works that were already exhibited were measured (and kept standing or demolished) by a standard that had nothing to do with visual arts; works that had yet to be chosen for public placement often owed (and repaid) its existence to causes beyond artistic ones.

Stone sculpture continued its life in the studios of those artists who had already been nurturing it. Its specific hard nature did not change – the persevering and the industrious were still the only ones

that could attempt it, and skilled execution was still a must. Maybe these are the reasons why it has not been greatly influenced by social change – its genesis is too demanding and too gradual to satisfy somebody's impatience and whim.

The change in stone sculpture which has occurred is apparent in the distance that contemporary sculpting expression puts between itself and the premise of traditional statuary immobility. Stone sculpture has extended to its extremes: from the respectable masonry skill, traditionally assimilated and applied to figure, to the semantic compression hinted at in a reduced sculpting expression. Stone in contemporary sculpture has, for some, remained the beginning and the end, and for some it has become just one of the building elements. Some sculptors have been faithful to stone all their lives and it has become the material in which supreme values have been achieved, not only within national borders; and some just brushed against it, almost tripped over it, rubbed against it, scratched themselves on it, and went on. It could be said that sculpting has not changed: it is the sculptors who have changed. The variety of their poetics holds the riches of recent stone sculpting production in Croatia.

The doyen **Dušan Džamonja** is one of those sculptors who tried out their ideas in assorted materials. This is also apparent in the memorial center opened in Vrsar in 1970, consisting of his house, studio, and the sculpture park. Apart from bronze, iron, weathering steel, and aluminum, he also used stone for his sculpting experiments and ideas, most often granite and travertine. Travertine's porous mat surface was accentuated in compositions of curved segments. **Šime Vulas** has been learning from an early age how to treat stone, how it should be wooed, coaxed, and cajoled to let you achieve the desired shape. He executed an especially prolific opus in the 1970's, from which there escaped a small form of his recognizable sails. Contrary to this small-scale sculpture, a massive stone altar and pulpit have recently been placed into the renovated Church of Visitation of the Blessed Virgin Mary in Voćin, by which Vulas becomes part of the anthology of Croatian church sculpture. Born to a family of masons in Korčula, **Vinko Fabris** was one of Croatia's greatest stone lyricists. Along with the recognizable strained forms of the female nude, his works in small pieces of stone, the *škaj*, are of a wide range: from an empathic quality of the religious motif, to the humorous and ironic twist of the secular. Part of the vivid stone sculptors' tradition of the

island of Korčula is **Lujo Lozica**, who executes his stone sculptures with masterly skill and virtuosity. A perfect knowledge of the material and an inspiration by the female nude result in numerous variants of a smooth surface and strained volume. Lujo Lozica is a sculptor whose fidelity to stone and the female nude are the most constant in recent Croatian sculpture. In 2004, on the Vrnik islet, off Korčula, he founded *Atelje Bufalo*, a studio where a permanent exhibition of his works is on view. A representative of the Croatian sculpting current that has passed on Kršinić's lyricism is **Josip Marinović**, who has found his anchor in small-format lyrically intoned figures. Along with religious motifs, his most rarefied and most compact form is reserved for the female nude, cut in the whiteness of the Trogir or Čiovo stone.

As opposed to the aforementioned sculptors who are inspired by the female nude, the conspicuous motif of **Mate Čvrljak** is the portrait. His execution of portraits ranges from an impressionistic modeling in plaster to cubist planes cut into stone, which are close to becoming his trademark. His fellow townsman, the originator and founder of the Mediterranean Sculptors' Symposium, **Josip Diminić**, cherishes the child within, knowing that it is one of creativity's prerequisites. Although socially active as the founder and manager of a symposium, a professor and supervisor, Diminić has managed to counterbalance this with a spiritual freedom and spontaneity. All of his sculptures are completely within a harmony of opposites: an equilibrium of rational construction and frolicking joy.

The works by **Zvonimir Kamenar Funči** in this exhibition are part of his inquiry into form and tactility that he conducted in the 1990's. His current interests shift towards solutions that do not include stone, or that use it only as a base for other materials, primarily wood and stone. **Željko Zima** has fulfilled part of his professional career in stone through restoration and sculpting symposia. This excursion into stone has been equally rendered in marble and acrylic as in defiance and wit. The great connoisseur and master of stone, **Ljubo de Karina**, is rooted and flourishes in Liburnia. His opus began and developed as an autochthonous inquiry into pure plasticity, rendered first in wood, and from 1978 onwards in stone. Expanding his own century-old house in the hamlet of Zagore near Brseč he gained experience in stone building, which influenced him greatly as a sculptor. The "archi-tectonicity" and the megalithic size of his sculptures is indeed a contemporary sculptor's praise to the ancient tradition of our masons and stone-

builders from Istria to the Dubrovnik hinterland. Pebbles pressed into circles are no longer spatial decoration and become sculpture, speaking of the origins of life through its motifs and metaphysics. As opposed to the cycle "Stone upon Stone", the "Breakthroughs" cycle contains memories of the author's experience with wooden sculpture. **Miroslav Župančić Žup** has found and retained his sculpting expression in small stylization of luscious female nudes, and recently also in animal motifs. In the best renditions, his skillfully executed Venuses, and bulls become self-contained plastic forms of enclosed volume. Self-contained plastic forms are the very trademark of **Peruško Bogdanić**, a sculptor who has combined his inherited devotion to stone with a modern understanding of sculpture. The associability, reduction to symbol, vitality, and elementality of Bogdanić's sculptures remain as signs of a time that began in the mid 1980's by the deconstruction of modernism. The search for new possibilities in sculpting in Bogdanić's case became a dialogue with material, a search for the ethical foundations of visual arts and inner freedom that enables the aforementioned quests. **Slavomir Drinković** also relies on the Mediterranean tradition that efficiently rarefies sculptural form to its primality, retaining simultaneously traces of the sculptor's intervention. Drinković was, simultaneously with Bogdanić, one of the most prominent representatives of the so-called other sculpture that inquired into the core of the forming process. Drinković, working with his material, has indeed discovered some new, uncharted territories. The fire-drilled granite block exhibited here is a true example of his approach: impudent, investigative and nonreproductive, it purifies the sculpting process of its sedimented mystifications. **Vladimir Gašparić Gapa**, though generationally close, removes himself from the Mediterranean and presents us the world of obelisks and totems carved in black Swedish granite. Recently finished works, timeless dark shapes speak of a continuing fascination with this hard material that has followed Gapa since the beginning of the 1990's both as a worthy opponent and as a trusted friend. *What is important for granite is experience and the reduction of form, it bears no great detail*, Gapa would say. Swedish granite has no such dialogue partner far and wide. **Marko Gugić** brightens our spirit with his sculpting; his sculptures do not seek awe but a smile. In accordance with his human qualities, Gugić creates a believable and professionally precise, yet also witty sculpture. Whether combining heterogeneous materials (stone and lead) or addressing tradition un-

conventionally, his opus is governed by poignancy, irony and playfulness.

One of the authors whose anthological works marked Croatian sculpture in the past two decades is definitely **Kuzma Kovačić**. Within the context of his work in public sculpture, an especially important creative breakthrough is his execution of the Homeland Altar in Medvedgrad overlooking Zagreb (1994), where he creatively interpreted Croatia and the Croatian coats-of-arms in stone cubes from various kinds of stone: yellowish *kanfanar*, *rozalit* from the area around Šibenik, grayish white *seget* from Trogir, green *jadran* and brown *dolit* from Dugopolje, *dračevica* from Brač, the reddish *alkasin* from Sinj, grey limestone from Karlovac, Slavonian grey granite and yellow stone from Bizek. The sculptures in this exhibition – closed-off blocks with minimal interventions into the mass or traces of graphic arts on the surface – mark the beginning and the end of the relevant period. **Matko Mijić** is an example of the researcher, the seeker of forms in which stone is just one of the building elements. In this case, the stone cube is a symbol of stability in an unstable metal geometrical composition honoring Radovan the Master. Far from pretence, this sculpture easily and cleverly establishes a live connection with tradition. Also an enquirer, but from a hermetical standpoint, is **Želimir Hladnik**. His sculpture affirms his concept of visual arts that he discovers in the genesis from drawing to a three-dimensional fact. “The initial idea of a statue and the influence of material on sculpting form” is the title of his M.A. paper at the University of Ljubljana. His colleague from the Rijeka Academy of Applied Arts, **Dražen Trogrlić**, also keeps his emotions and his reason in balance. An ensemble of stone platforms is his testing ground for formal constructions of great expressive range and interpretative possibilities. As a counterbalance to the intellectualist and meditative approach, **Ivan Briski** is the author of playful and masterly sculpted zoomorphic shapes, whose associations quickly win favors with the audience. An important feature of Briski’s sculpture is its perfect fit in public space, while at the same time having no wish to dominate it.

Stone as a building element is used by **Marina Stoponja** in an expensive looking pop-art composition. Creating a strong color contrast of red porcelain on white marble, she opens up a field of wide semantic interpretations, and by cutting pillows into marble, she cleverly expresses the dissonance of appearance and truth. An assemblage system and the composability of sculpture are strongly apparent in

the works of Pula’s **Eros Čakić**. The possibility to disassemble and reassemble the parts in a different order gives his sculpture an unusual possibility of interaction. Also, one must point towards the very successful symbiosis of rough stone planes and a bronze sphere, as well as the fine rhythm of the Valtura stone surface. **Andelko Odak** is a sculptor who responsibly and diligently investigates shapes, most often in *dolit*, a stone of the Dalmatian hinterland. He divides the surface into hammered and polished parts that give a dynamic quality to the sculpture without taking away its mass. **Petar Jakšić** is a representative of the Brač masonry tradition and is most knowledgeable about stone (not only the Brač stone). He is a sculptor who likes to show his sculpting skills executing his beasts (*beštije*), organic forms resembling curled bodies of humanoid-animal hybrids. Apart from those, on Brač one can see his other sculptures, with religious motifs, quiet and concentrated lines of shape or dozens of small fish figures, each carved from a different type of Brač stone. Pero Jakšić loves stone, so he did something curious in his quest for new varieties: he is the only sculptor from Brač who dared to work in a big block of Slavonian *sirač* stone. **Daslav Petrović**, a master mason and teacher at the Masonry School in Pučišća, knows more about stone, its extraction and treatment than most sculptors. In his everyday dialogue with stone, he pulls form from it when the stone allows it. It is a lucky circumstance that Daslav’s skill remains in the service of the sculpting idea and not the other way around: a skillful stretching of form remains the means of the complete work and does not become an end in itself. One must thereby stress the very clear aesthetic and ethical standards which accompany and support his work. **Krešimir Rod** is a man and sculptor whose presence is desired by both student and professor when doing anything with stone. He is an assured and reliable master, and has a mature sculpting expression – in his work one feels no affectation and no attempts to be something it is not. The most important features of his sculpture are a clear shape and a mobility of the planes. **Alem Korkut** is not a master of stone nor does he claim to be one; he wants to investigate the characteristics and nature of the material. In his brief meeting with stone he let it speak through its cavities, made it turn into a cross or treated it coldly in a constructivist manner by extracting the cubic core. Neither will **Neven Bilić** say that stone is his favorite material. He, too, used it as a building element of sculpture, as part of the gravitational, compositional and symbolic balance

he created with stone and wood segments. **Sandra Nejašmić** subtly and with measure builds her opus of stone sculpture, often with religious motifs (“The Way of the Cross” at Fortica in Otočec). She introduces herself in this exhibition through three heads that speak of the gradual consideration of sculpting expression, ranging from a very finely formed child’s head, through a firm and precise cutting of a self-portrait, to a roughly shaped prophet’s head, created in an interaction with the natural core and color of the stone.

Rare are sculptresses who chose stone as their sculpting material. Even rarer are the ones who consider sculpture to be a tactile experience adjusted to blind persons. Since 1992 **Ivona Biočić Mandić** makes sculptures for watching with hands, not only eyes. During the treatment of the stone she “excludes sight” and feels by touching where material needs to be “taken off” in order for the sculpture to achieve the desired form. Such an approach has become her sculpting mission; a chance for the audience to get to know her will be the sculpture that Ivona will be making during this exhibition. **Miroslav**

Sabolić cut and drilled his “Door” in *veselje* during the summer school in sculpting in Pučišća on Brač, and they, together with the matching windows, make a whole. Although he later on never returned to stone as his sculpting material, the “Door” speaks of a successful symbiosis of student, stone and supervisor. **Petar Dolić** has remained friends with stone even today. He uses elementary means to create the desired effect: his “Unstable Ship” fascinates with its simplicity and functionality of idea and rendition. The small forms treated by **Petar Hranuelli** are a synonym for finery,

wit, freshness and likeability. He is another alumnus of the Brač Masonry School who really knows how to treat various kinds of stone. He often reaches for stylized female nudes, combining marble and granite in an especially interesting fashion. The youngest of the masons and sculptors of the Brač family, talented **Lovre Jakšić** is by birth and upbringing naturally inclined towards the treatment of stone. Being at the traditional source, he tries out new expressive possibilities of stone forms. He has started his own sculptors’ path characterized by the symbiosis of smooth and rough, of empty and full. Ramified organic shapes, of almost mandrake-like roots, acquire – through Lovre’s masonry skills and sculpting intervention – a dimension of mysterious and precious objects.

Radovi studenata ALU u Zagrebu (s lijeva na desno): / Students' Works, ALU, Zagreb (left to right): Georgette Ponté (1983.); Alana Kajfež (1990.); Petar Čujo (1991.); Magdalena Zovkić (1973).

references and an attitude towards their heritage, spirituality or wit, geometric or organic nature, figuration or abstraction, purism and combination skills... – these are possible, but ephemeral viewpoints. What seems more important is to occasionally gather this dispersed stone sculpting, throw some light on it, and exhibit it. To give its existence due notice, because it exists for its own original reasons; a steady drop bores into stone even if we are not there to watch it.

DAVORIN VUJČIĆ

▲ *Skulptura MST-XV*, 2010.
travertin
35,9 × 66,5 × 25,3 cm

► *Skulptura MST-XIII*, 2008.
travertin
35,5 × 69,3 × 25 cm
Snimio Fedor Džamonja

Dušan Džamonja

(Strumica, 1928. – Zagreb, 2009.)

Diplomirao na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu 1951. godine u specijalki prof. Antuna Augustinčića. Bio je suradnik Majstorske radionice prof. Frane Kršinića od 1951. do 1953. Živio je i radio u Bruxellesu, Vrsaru i Zagrebu. U Vrsaru se nalazi spomenički kompleks njegove kuće s ateljeom i parkom. Sudjelovao je

na brojnim skupnim te realizirao 111 samostalnih izložbi. Autor je antologijskih spomeničkih ostvarenja te dobitnik mnogih prestižnih nagrada i priznanja

za svoj rad. Od 1988. godine bio je izvanredni član SANU na Odjeljenju likovne i glazbene umjetnosti, a od 2004. redovni član HAZU.

◀ ▲ *Jedra*, 1997.
veseljski kamen
42,5 × 21 × 12 cm

Šime Vulas

(Drvenik kraj Trogira, 1932.)

Godine 1953. završava Školu primijenjenih umjetnosti u Splitu, kiparski odsjek, a 1958. na ALU u Zagrebu diplomira kiparstvo u klasi prof. Vanje Radauša. Od 1958.

do 1962. suradnik je Majstorske radionice prof. Vanje Radauša. Izlagao je na više od 350 grupnih i na 24 samostalne izložbe u domovini i inozemstvu. Izveo je

brojne spomenike i skulpture u javnim prostorima. Za svoj rad dobio je 25 nagrada i priznanja. Od 1988. je izvanredni, a od 1991. godine redoviti član HAZU.

▲ *Pieta*, 2008.
sivac
24 × 27 × 16 cm

▲▶ *U sjeni*, 1998.
sivac
28 × 50 × 12 cm

▶ *Trudnica*, 2000. – 2008.
prilepski mramor
32 × 51 × 24 cm

Vinko Fabris

(Korčula, 1933. – Zagreb, 2009.)

Godine 1951. završava Školu učenika u privredi kamenoklesarske struke, nakon čega odlazi u Zagreb u Školu primijenjene umjetnosti, gdje 1956. godine završava kiparski odjel. Iste godine upisuje studij

kiparstva na ALU u Zagrebu, gdje diplomira 1961. godine u klasi prof. Frane Kršinića. Bio je njegov suradnik u majstorskoj radionici od 1963. do 1967. godine. Od 1976. do umirovljenja 1997. radio je kao

stalni profesor u Školi primijenjene umjetnosti u Zagrebu. Izlagao je na brojnim skupnim i realizirao oko 16 samostalnih izložbi. Od 1963. godine, kao član HDLU-a, djeluje i radi kao slobodni umjetnik.

- ◀ *Sophia Loren*, 1992.
labinski kamen
41 × 34 × 29 cm
- ▲ *Goran*, 1993.
labinski kamen
42 × 36 × 38 cm
- ▲ *Gauguin*, 1999.
kararski mramor
31 × 32 × 18 cm

Mate Čvrljak

(Konjevrate kraj Šibenika, 1934.)

Školu primijenjene umjetnosti završio u Splitu 1955. godine. Diplomirao kiparstvo na ALU u Zagrebu 1961. godine u klasi prof.

Vanje Radauša. Bio je suradnik Majstorske radionice Antuna Augustinčića od 1963. do 1965., od kada djeluje u statusu slobodnog

umjetnika. Radio je kao profesor likovne umjetnosti u Srednjoj školi Mate Blažine u Labinu do 2000. Član je HDLU-a u Rijeci.

▲ *Akt*, 2006.
mramor
60 × 29 × 31 cm

▶ *Akt*, 2006.
mramor
150,5 × 48,5 × 38,5 cm

Vlasnik: Marijan Hanžeković, Zagreb

Lujo Lozica

(Lumbarda na Korčuli, 1934.)

Diplomirao kiparstvo na ALU u Zagrebu 1959., u klasi prof. Vanje Radauša. Bio je suradnik Majstorske radionice Antuna Augustinčića od

1960. do 1963. godine. Od 1968. do 1989. vodio je kiparsku školu za mramor, bronzu, kamen, drvo i sadru u San Marinu. Godine 2004.

osnovao je *Atelje Bufalo* na otoku Vrniku pored Korčule, u sklopu kojega je izložen stalni postav njegovih radova.

▲ *Na plaži*, 2006.
segetski kamen
22 × 69 × 20 cm
Privatno vlasništvo, Zagreb

▶ *Smiraj*, 2007.
kararski mramor
48 × 44 × 25 cm
Privatno vlasništvo, Zagreb

Josip Marinović

(Skopje, 1937.)

Osnovnu školu i gimnaziju završio u Zagrebu, gdje je 1960. na ALU diplomirao kiparstvo u klasi prof. Frane Kršinića. Od 1960. do 1964.

suradnik je njegove Majstorske radionice, a od 1966. do 1968. pohada njegovu specijalku za monumentalnu plastiku. Od 1962.

sudjeluje na brojnim skupnim izložbama, uglavnom u zemlji, a pet puta je samostalno izlagao. Živi i radi u Zagrebu.

▲ *Tobogan života*, 1997.
bronca, kamen, drvo
221 × 66 × 57 cm

▶ *Obilje*, 1980.- 1998.
mramor
vis. 39 cm

▶▶ *Dvoglava*, 1998.
mramor
28 × 41 × 20 cm

Josip Diminić

(Sv. Lovreč / Diminići kraj Labina, 1937.)

Godine 1957. završio je Školu za primijenjenu umjetnost, a 1963. godine diplomirao slikarstvo na ALU u Zagrebu u klasi prof. Marina Tartaglie. Idejni je začetnik i utemeljitelj Mediteranskog kiparskog simpozija u Labinu (1969. godine) i likovne skupine »Labinski atelieri«, periodične izložbe Ars

Histriae i Međunarodne kiparske škole u Vrsaru. Od 1984. do 2007. redoviti je profesor na Odsjeku za likovnu umjetnost Filozofskog fakulteta u Rijeci, a od 2005. na Akademiji primijenjenih umjetnosti Sveučilišta u Rijeci, uz počasno zvanje i naziv professor emeritus od 2008. godine. Samostalno je izlagao

na brojnim izložbama u zemlji i inozemstvu, te je realizirao brojnu spomeničku plastiku i skulpture u javnim prostorima. Od 1964. godine član je ULUH-a, današnjeg HDLU-a. Živi i radi u Diminićima i Labinu.

▲ *Cvrčak*, 1990./1991.
veseljski kamen
15 × 34 × 18 cm

Zvonimir Kamenar

(Sušak, 1939.)

Godine 1960. završio je Školu za primijenjenu umjetnost u Zagrebu na Odjelu za industrijsko oblikovanje u svojstvu kipara – dizajnera. Diplomirao je kiparstvo 1964. na

ALU u Zagrebu, u klasi prof. Vanje Radauša. Od 1967. djeluje kao slobodni umjetnik. Samostalno je izlagao na četrdesetak izložbi te je sudjelovao na brojnim skupnim

izložbama, likovnim kolonijama i simpozijima. Dobitnik je brojnih nagrada. Autor je javnih spomenika diljem Hrvatske, te u Italiji, Austriji i Sloveniji. Član je HDLU-a u Rijeci.

- ▲ *Tko kaže da se akvarel ne može isklesati?*, 2010.
 reljef
 mramor, akvarel
 35 × 50 × 5 cm
 Vlasništvo Galerije umjetnina grada Slavenskog Broda

Željko Zima

(Vinica kraj Varaždina, 1946.)

U Zagrebu završava Školu primijenjenih umjetnosti na Odjelu za industrijsko oblikovanje. Godine 1970. diplomirao je kiparstvo na ALU u Zagrebu u klasi prof. Valerija Michielija. Od 1973. do 1975. godine suradnik je Majstorske

radionice Antuna Augustinčića. Od 1975. do 1981. godine zaposlen je kao kipar za modele u kovnici IKOM u Zagrebu. Uz dvogodišnje iskustvo nastavnika na Školi primijenjenih umjetnosti u Zagrebu (1985.–1987.), od 1981. godine

ima status slobodnog umjetnika te djeluje kao kipar, industrijski dizajner i restaurator. Uz sudjelovanje na brojnim skupnim izložbama, realizirao je i desetak samostalnih. Član je HDLU-a, ULUPUH-a i HZSU-a u Zagrebu.

▲ *Križ*, 2003.
portugalski mramor
(Rosa portugal)
85 × 48 × 20 cm

▲ *Kamen na kamen*, 1999.
kanfanarski kamen
136 × 90 × 71 cm
Vlasništvo Gliptoteke
HAZU

▲ *Kapelica perspektiva*, 1993.
sivac
70 × 23 × 12 cm
Snimio Ivan Kuharić, 2011.
Vlasništvo Gliptoteke HAZU

▲ *Oblutci*, 2009/11.
kanfanarski
kamen
prosjek
70 × 60 × 50 cm

Ljubo de Karina (Rijeka, 1948.)

Maturirao na Srednjoj građevinskoj školi u Rijeci. Akademiju likovnih umjetnosti, odjel kiparstva, završio je u Ljubljani 1972. u klasi prof. Zdenka Kalina, prof. Drage Tršara i prof. Slavka Tiheca. Iste je godine postao suradnik u Majstorskoj

radionici prof. Vanje Radauša u Zagrebu. Od 1973. do 1975. bio je suradnik u Majstorskoj radionici prof. Antuna Augustinčića. Uz brojne skupne realizirao je više od 30 samostalnih izložbi. Autor je velikog broja skulptura u javnim

prostorima u Hrvatskoj, Italiji, Njemačkoj, Japanu i Sloveniji. Godine 1973. postaje članom HDLU-a u Zagrebu i Rijeci i otada ima status slobodnog umjetnika.

▲ *Akt*, 2008.–2011.
prilepski mramor
12,5 × 22 × 11 cm

▶ *Bik*, 2008.–2011.
granit
11 × 25,5 × 8 cm

Miroslav Župančić

(Zenica, 1949.)

Autodidakt, kiparstvom se bavi od 1970. godine. Za svoj umjetnički rad primio je više nagrada i priznanja te sudjelovao

na pedesetak samostalnih i skupnih izložbi. Djela mu se nalaze u brojnim privatnim zbirkama i muzejima u Hrvatskoj.

Autor je skulptura smještenih u javnim prostorima u Hrvatskoj i inozemstvu.

- ▲ *Sveti gral*, 1995.
vinkuranski kamen
129 × 145 × 44 cm
- ◀ *Odinov malj*, 1994.
vinkuranski kamen
151 × 71 × 43,5 cm

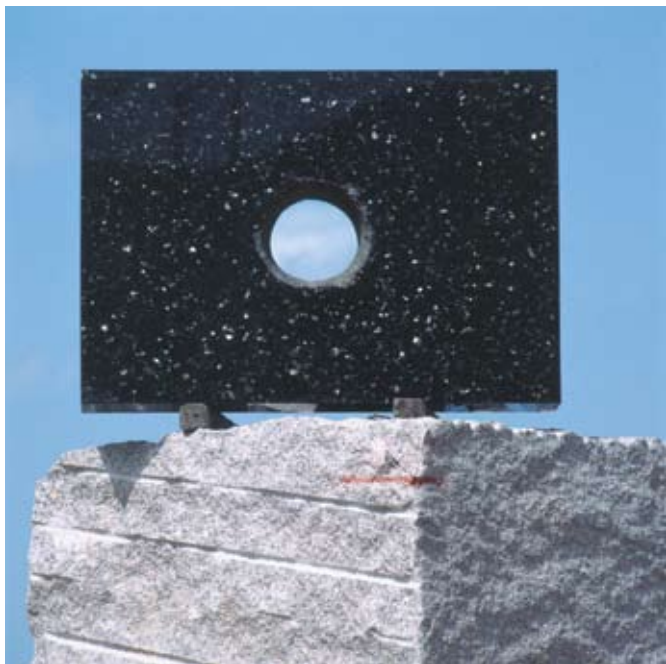
Peruško Bogdanić

(Stari Grad na Hvaru, 1949.)

Diplomirao kiparstvo na ALU u Zagrebu 1976., u klasi prof. Vjekoslava Rukljača. Bio je suradnik Majstorske radionice Antuna Augustinčića od 1977. do 1979. g. Od 1996. do 2000. godine obnaša dužnost predsjednika HDLU-a. Kao samostalni umjetnik djeluje do

1995. godine, kada dolazi na ALU u Zagrebu, gdje je danas redoviti profesor kiparstva. Bio je prodekan za međunarodnu suradnju na ALU od 2007. do 2010. godine, a od 2011. je prodekan za upravu. Mentor je (od 1996.) i umjetnički voditelj (od 2002.) Međunarodne

studentske kiparske škole Montraker u Vrsaru. Od 1976. godine izlagao je na više od 100 skupnih i tridesetak samostalnih izložaba te sudjelovao u radu brojnih kiparskih simpozija. Za svoj je rad dobio brojne renomirane nagrade. Član je HDLU-a u Zagrebu.

- ▲ *Sjećam se devedesetih*, 1997.
granit (Labrador Emerald Pearl)
170 × 120 × 30 cm
- ▶ *Uza*, 1998.
veseljski kamen
vis. 202, promjer 78 cm
Privatno vlasništvo
Snimio Damir Fabijanić

Slavomir Drinković

(Jelsa na Hvaru, 1951.)

Diplomirao kiparstvo na ALU u Zagrebu 1977., u klasi prof. Valerija Michielija. Polazio Majstorsku radionicu prof. Antuna Augustinčića od 1977. do 1979., a nastavio kod Ivana Sabolića (1979.–1981.). U statusu slobodnog umjetnika djeluje do 1995. godine

kada se zapošljava na Kiparskom odsjeku ALU u Zagrebu. Od 2007. do 2011. dekan je ALU u Zagrebu, a od 2011. prodekan za međunarodnu i međusveučilišnu suradnju. Od 1977. izlagao je na više od 130 skupnih i desetak samostalnih izložbi. Postavio je

69 skulptura u javnim prostorima, dobitnik je 20-ak nagrada. Djela mu se nalaze u brojnim muzejima i galerijama, te privatnim zbirkama u zemlji i inozemstvu. Član je HDLU-a u Zagrebu od 1977. godine.

▲ *Ležeći akt*, 2010.
švedski granit
75 × 125 × 65 cm
Privatno vlasništvo

▲▶ *Akt*, 2011.
švedski granit
142 × 40 × 15 cm

▲ *Crni oblik kretanja*, 2011.
švedski granit
168 × 30 × 20 cm

Vladimir Gašparić Gapa
(Hodošan kod Čakovca, 1951.)

Osnovnu školu i gimnaziju pohađao u Varaždinu. Diplomirao kiparstvo na ALU u Zagrebu 1975. godine u klasi prof. Valerija Michielija. Nakon studija suradnik u Majstorskoj radionici prof. Ivana

Sabolića. Studijski boravio u Italiji, Švedskoj, Austriji i SR Njemačkoj. Dobitnik je više nagrada i priznanja. Sudjelovao je na brojnim skupnim izložbama, te realizirao velik broj samostalnih. Djela mu

se nalaze u muzejskim i privatnim zbirkama te u javnim prostorima u Hrvatskoj i inozemstvu. Docent je kiparstva na ALU u Zagrebu. Član je HDLU u Varaždinu.

- ▲ *Testament cara Dioklecijana*, 2006.
segetski kamen, olovo, žica
60 × 40 × 21 cm
- ▶ *Dvoje*, 2000.
reljef
veseljski kamen
28 × 27 × 5 cm
- ▶▶ *Zimska priča*, 2011.
segetski kamen, olovo, žica
40 × 25 × 16 cm

Marko Gugić

(Radošić kod Sinja, 1951.)

U Radošiću završava osnovnu i srednju zanatsku školu, a u Splitu u Tehničkom školskom centru specijalizira obradu metala. Sudjelovao je na stotinjak skupnih

i realizirao 17 samostalnih izložbi. Autor je brojnih javnih spomenika, te dobitnik više nagrada i priznanja. Prvi put javno izlaže 1974. godine. Od 1982. godine član je HULU-a

Split, od 1986. je u statusu samostalnog umjetnika pri HZSU, a od 1997. godine i član HDLU-a u Zagrebu.

- ▲ *Sačuvani odlomak*, 1990./91.
kamen
40 × 36 × 23 cm
- ◄ *Zaboravljeni kip*, 2011.
mramor
45 × 38 × 53 cm

Kuzma Kovačić

(Hvar, 1952.)

Gimnaziju završava u Hvaru. Diplomirao je kiparstvo na ALU u Zagrebu 1976. godine, u klasi prof. Branka Ružića. Izlagao je na četrdesetak samostalnih izložbi i mnogim skupnim izložbama u domovini i inozemstvu. Djela mu se nalaze u mnogim hrvatskim

galerijama i muzejima, te u Vatikanskoj zbirci suvremene umjetnosti. Autor je brojnih spomenika, javnih skulptura i sakralnih djela. Bavi se kiparstvom, medaljarstvom te oblikovanjem kovanog novca. Redoviti je profesor kiparstva na Umjetničkoj akademiji

Sveučilišta u Splitu. Nagrađen je s dvadesetak nacionalnih i međunarodnih nagrada i priznanja. Predsjednik je Ogranka Matice hrvatske Hvar i član HDLU-a u Zagrebu.

▲► *Homage Radovanu V*, 2006.
brački kamen (sv. Petar), metal
52 × 62 × 15 cm
Privatno vlasništvo

Matko Mijić

(Split, 1955.)

U Splitu je završio Srednju školu za primijenjenu umjetnost. Diplomirao je kiparstvo na Fakultetu primijenjenih umjetnosti

u Beogradu 1981. godine. Od 1984. radi u statusu slobodnog umjetnika. Realizirao je 36 samostalnih i više od 100 grupnih izložbi u zemlji i

inozemstvu. Dobitnik je brojnih nagrada za svoj rad. Izvanredni je profesor na Umjetničkoj akademiji Sveučilišta u Splitu.

▲ *Spartakus*, 1999.
vinkuranski kamen
31 × 30 × 47 cm

◀ *Gladijator X*, 1995-1999.
kanfanarski kamen
36 × 28 × 18 cm

Želimir Hladnik

(Zagreb, 1957.)

Diplomirao na Pedagoškom fakultetu u Rijeci na Odjelu za likovni odgoj i likovne umjetnosti, izborni kolegij kiparstvo kod prof. Josipa Diminića. Poslijediplomski specijalistički studij kiparstva

upisuje kod prof. Dušana Tršara na Likovnoj akademiji u Ljubljani, a 2001. godine dobiva naziv magistra umjetnosti. Od 1995. godine stalni je suradnik Međunarodne studentske kiparske

škole Montraker u Vrsaru. Radi kao izvanredni profesor kiparstva na Akademiji primijenjenih umjetnosti Sveučilišta u Rijeci. Član je HDLU-a u Zagrebu.

▲ *Imaginacija I*, 1991.
kararski mramor
95 × 80 × 18 cm

▲▶ *Imaginacija III*, 1991.
kararski mramor
100 × 90 × 50 cm

▶ *Imaginacija II*, 1991.
kararski mramor
55 × 130 × 15 cm

Ivan Briski

(Zagreb, 1958.)

U Zagrebu završava Školu za primijenjenu umjetnost. Diplomirao je 1987. godine na Kiparskom odsjeku ALU u Zagrebu,

u klasi prof. Vjekoslava Rukljača. Sudjelovao na oko 17 skupnih i održao nekoliko samostalnih izložbi. Autor je brojnih skulptura u

javnom prostoru u Hrvatskoj i BiH, te dobitnik mnogih nagrada za svoj rad. Živi i radi u Zagrebu. Član je HZSU-a.

▲ *Sjećanje na Tikal*, 2001./02.
mramor
59,4 × 146,3 × 101 cm
Snimio Zdravko Turkulin

▲ *Grad blistav sred jutarnjih poljubaca*, 2001./02.
mramor
23,5 × 120 × 102 cm
Snimio Zdravko Turkulin

▲ *Svaku ti večer pričam grade*, 2001./02.
mramor
33,7 × 158 × 106,5 cm
Snimio Zdravko Turkulin

▲ *Zabranjeni grad*, 2002.
mramor
38 × 130 × 95 cm
Snimio Zdravko Turkulin

▲ *Čuvar duše*, 2003./04.
mramor
34,5 × 144 × 128 cm

Dražen Trogrlić

(Varaždin, 1958.)

Diplomirao je 1983. godine na Slikarskom odsjeku ALU u Zagrebu u klasi prof. Raoula Goldonija. Od 1983. do 1985. polazio je Majstorsku radionicu prof. Ljube Ivančića i prof. Nikole Reiserera. Od 1990. godine realizirao je brojne

javne skulpture i intervencije. Osim slikarstvom, kiparstvom i grafikom, bavi se i vitrajem te uređenjem interijera i muzejskim postavima. Izlaže od 1984. godine i do sada je realizirao brojne samostalne izložbe i sudjelovao na mnogim

skupnim izložbama u Hrvatskoj i u inozemstvu. Dobitnik je mnogih nagrada i priznanja. Od 2005. godine redoviti je profesor na Akademiji primijenjenih umjetnosti u Rijeci. Od 1985. do 2006. godine član je HZSU-a.

- ▲ *Ladyboy (pleasure, diet, style)*, 2011.
trodjelna skulptura
mramor, porculan, koža
40 × 40 × 25 cm

Marina Stoponja

(Zagreb, 1959.)

Godine 1999. diplomirala kiparstvo na ALU u Zagrebu kod prof. Šime Vulasa. Realizirala je brojne

samostalne i skupne izložbe, kao i javne radove u Hrvatskoj i inozemstvu. Članica je HDLU-a

od 1999., a HZSU-a od 2001. godine.

- ▲ *Vrata mora*, 2009.
valturski kamen
60 × 60 × 25 cm
- ◀ *Vrata sunca*, 2001.
vinkuranski kamen, bronca
42 × 53 × 33 cm

Eros Čakić (Pula, 1960.)

Diplomirao kiparstvo na Akademiji likovnih umjetnosti u Veneciji u klasi prof. Gianfranca Tramontina. Uz umjetnički (slikarstvo, kiparstvo, grafika, dizajn i scenografija), bavio

se i pedagoškim radom. Skupno je izlagao dvjestotinjak puta na izložbama u zemlji i inozemstvu, a realizirao je i samostalne izložbe. Za svoj je umjetnički rad dobio više

nagrada i priznanja. Jedan je od utemeljitelja HDLU-a Istre, čiji je i predsjednik.

▲ *Transformacija*, 2004.
▲ brački kamen (sv. Petar)
86 × 48 × 45 cm

◀▲ *Jarac*, 1995.
šareni mramor
visina 45 cm

▲ *Čuvar*, 2010.
sirački kamen
135 × 114 × 70 cm

Petar Jakšić
(Split, 1963.)

Nakon završetka Umjetničke škole u Splitu, diplomirao je kiparstvo na Ecole nationale supérieure des beaux-arts u Parizu 1990. godine.

Do sada je samostalno izlagao u Splitu, Parizu, Trogiru i Bolu na Braču, a izlagao je i na brojnim skupnim izložbama i kiparskim

simpozijima. Realizirao je mnoge javne radove, a dobitnik je brojnih nagrada i priznanja za svoj kiparski rad.

▲ *Ivan*, 2005.
kamen dolit
36 × 22 × 29 cm

◀ *Metronom*, 2010.
kamen dolit
57 × 39 × 18 cm

Andelko Odak

(Bračević kod Muća, 1967.)

Maturirao je na Franjevačkoj klasičnoj gimnaziji u Sinju. Godine 1995. godine diplomirao je teologiju u Zagrebu, gdje je

2001. godine na ALU diplomirao kiparstvo, u klasi prof. Stipe Sikirice. Realizirao je samostalne i sudjelovao na brojnim skupnim

izložbama. Autor je brojnih skulptura u javnim prostorima. Dobitnik je nekoliko nagrada i član je HDLU-a u Zagrebu.

- ▲ *Posejdon i Eol*, 2005.
samogradski kamen (Crema Dalmata)
69 × 39 × 76 cm
- ▶ *Torzija*, 2007.
samogradski kamen (Crema Dalmata)
167 × 110 × 27 cm

Daslav Petrović

(Supetar na Braču, 1968.)

Završio Klesarsku školu u Pučišćima
1986. g. Godine 2005. položio

majstorski ispit i dobio zvanje
majstora klesara. Od 1992.

nastavnik je klesarstva u Klesarskoj
školi u Pučišćima.

- ▲ *Zavinuti bijeli oblik II*, 2001.
segetski kamen
149 × 45 × 40 cm
- ◄ *Razlistani oblik*, 2011.
prilepski mramor
117,5 × 85 × 34 cm

Krešimir Rod

(Veliki Bukovec kraj Mača, 1970.)

Diplomirao je 1994. godine kiparstvo na ALU u Zagrebu u klasi prof. Stipe Sikirice. Realizirao

je nekoliko samostalnih i brojne skupne izložbe kao i javne spomenike. Radi na ALU u Zagrebu

kao stručni suradnik za obradu kamena i drva. Član je HDLU-a u Zagrebu.

▲ *Nikola*, 1992.
▲ brački kamen (Grižavica)
18 × 14 × 20 cm

◀▲ *Mojsije*, 2006.
brački kamen (breča)
51 × 20 × 25 cm

▲ *Autoportret*, 1992.
brački kamen (sivac)
38 × 22 × 28 cm

Sandra Nejašmić

(Postire na Braču, 1970.)

Diplomirala je 1995. godine na ALU u Zagrebu, na odsjeku kiparstva, u klasi prof. Stipe Sikirice. Za svoj umjetnički i pedagoški rad dobila

je nekoliko nagrada i priznanja. Ostvarila je desetak javnih spomenika. Izlagala je u Splitu, Zagrebu, Puli, Supetru, Sinju,

Kamporu, Milni, Pučišćima, Bolu. Članica je HDLU-a Istre i HULU u Splitu.

Skulptura u nastajanju,
bihacit

◀ *Vanesa*, 1994.
segetski kamen
24 × 25 × 17 cm
Privatno vlasništvo

Ivona Biočić Mandić

(Split, 1970.)

Studirala kiparstvo u Sarajevu u klasi prof. A. Kučukalića, a 1993. godine diplomirala kiparstvo na ALU u Zagrebu u klasi prof. Stipe Sikirice. Izlagala je na deset samostalnih i pedesetak skupnih izložaba. Njene slike i skulpture

nalaze se u privatnim zbirkama u zemlji i u inozemstvu, u galerijama i na javnim mjestima. Godine 1998. stvara ciklus taktilnih skulptura u kamenu »Umjetnik bez ateliera – Otkriće prostora«, koje su nastajale na ulici, ispred

muzeja u Splitu i Zagrebu. Radi kao nastavnica likovnog odgoja u osnovnoškolskom obrazovanju. Članica je HDLU-a u Zagrebu od 1994. godine i INSE-e – međunarodnog udruženja likovnih pedagoga.

- ▲ *Uskrsnuće* (Maketa za Spomenik palim braniteljima Samobora), 2001.
- ▲ kararski mramor
32,5 × 10,5 × 10,5 cm

- ◀▲ *Utroba*, 1998.
- kanfanarski kamen
14 × 14 × 14 cm

- ▲ *Grota*, 1998.
- brački kamen
40,7 × 8,7 × 8,7 cm

Alem Korkut

(Travnik, 1970.)

Studirao kiparstvo na ALU u Sarajevu, a diplomirao na ALU u Zagrebu 1997. godine u klasi prof. Šime Vulasa. Autor je brojnih

javnih skulptura, te dobitnik više nagrada. Izlagao na 20-ak samostalnih i više od stotinu skupnih izložaba u Hrvatskoj i

inozemstvu. Od 2007. predaje na ALU u Zagrebu u statusu docenta. Član je HDLU-a u Zagrebu od 1998. godine.

▲ *Na lukovima lukovi*, 1996.
kamen, drvo
110 x 30 x 60 cm

▲ *U luku žlijeb*, 1996.
kamen, drvo
80 x 50 x 40 cm

▲ *U luku luk*, 1996.
kamen, drvo
220 x 30 x 120 cm

Neven Bilić
(Zagreb, 1972.)

Godine 1991. maturirao je na Školi za primijenjenu umjetnost i dizajn. Na ALU u Zagrebu diplomirao kiparstvo 1995. godine u klasi prof. Stanka Jančića. Radi kao viši

asistent na Odsjeku za restauraciju-konzervaciju umjetnina na ALU u Zagrebu. Priredio je desetak samostalnih izložaba i sudjelovao na mnogim skupnim izložbama te

kiparskim simpozijima u Hrvatskoj i inozemstvu. Za svoj je rad nekoliko puta nagrađivan. Član je HDLU-a u Zagrebu.

► *Vrata*, 1997.
veseljski kamen
85 × 175 × 45 cm

Miroslav Sabolić

(Zagreb, 1974.)

Završio je Školu za primijenjenu umjetnost u Zagrebu 1993. godine. Kiparstvo diplomira 1998. godine na ALU u Zagrebu u klasi prof.

Stipe Sikirice. Zaposlen je na Školi za primijenjenu umjetnost i dizajn u Zagrebu, na Odjelu kiparstva. Sudjeluje na brojnim skupnim

izložbama. Realizirao je nekoliko javnih spomenika i skulptura u Hrvatskoj. Član je HDLU-a u Zagrebu.

▲ *Nestabilni brod*, 1998.
 veseljski kamen
 68 × 91 × 125 cm
 Vlasništvo ALU, Zagreb

Petar Dolić

(Travnik, 1975.)

U Gospiću je završio osnovnu školu a srednju prometnu maturirao u Zagrebu. Diplomirao na ALU u Zagrebu 1999. godine u klasi prof. Šime Vulasa. Izlagao je na brojnim

skupnim i 20-tak samostalnih izložbi u zemlji i inozemstvu. Izradio je desetak skulptura u javnim prostorima, a njegovi se radovi nalaze u muzejima i

privatnim zbirkama. Dobitnik je više vrijednih nagrada i priznanja. Član je HDLU-a u Zagrebu i HZSU-a .

- ▲ *Crni val*, 2010.
granit
(Zimbabwe nero assoluto)
33,5 × 50 × 15 cm
- ▶ *Krleža*, 2011.
mramor, granit
24 × 13 × 10 cm

Petar Hranuelli

(Supetar na Braču, 1975.)

Završio srednju Klesarsku školu u Pučišću 1994., nakon čega seli u Zagreb, gdje se profesionalno bavi restauracijom kamena, kiparstvom

i slikarstvom. Diplomirao Majstorskim ispitom kao klesar-restaurator (HOK – Zagreb). Izlagao je na brojnim skupnim i

30 samostalnih izložbi. Od 2005. godine član je HULU-a u Splitu, a od 2006. godine i HDLU-a u Zagrebu.

- ▲ *Ležeća figura*, 2011.
brački kamen (sv. Petar)
33,5 × 84 × 24 cm
- ◀◀ *Anđeo*, 2011.
brački kamen (sv. Petar)
82,5 × 38 × 2 cm
- ◀ *Stojeća figura*, 2007.
brački kamen (sv. Petar)
80 × 20 × 15 cm

Lovre Jakšić
(Split, 1981.)

Završio je Školu likovnih umjetnosti, smjer kiparstva, u Splitu. Diplomirao je kiparstvo na Umjetničkoj

akademiji Sveučilišta u Splitu, u klasi prof. Kažimira Hraste. Sudjelovao je na brojnim

skupnim, a realizirao je i nekoliko samostalnih izložbi. Član je HULU-a u Splitu.